

C/2025/654

10.2.2025

PRIPOROČILO SVETA

z dne 21. januarja 2025

o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Danske

(C/2025/654)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121 Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 in zlasti člena 17 Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

SPLOŠNE UGOTOVITVE

- (1) 30. aprila 2024 je začel veljati prenovljeni okvir ekonomskega upravljanja EU. Osrednji elementi prenovljenega okvira ekonomskega upravljanja EU so Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ⁽¹⁾ skupaj s spremenjeno Uredbo (ES) št. 1467/97 o izvajanju postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem ⁽²⁾ in spremenjeno Direktivo Sveta 2011/85/EU o proračunskih okvirih držav članic ⁽³⁾. Cilj okvira je spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerni javnofinančni primanjkljaj. Okvir spodbuja tudi nacionalno odgovornost in je srednjeročno bolj usmerjen ob učinkovitejšem in doslednejšem izvrševanju pravil.
- (2) V središču novega okvira ekonomskega upravljanja so nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrti, ki jih države članice predložijo Svetu in Komisiji. Načrti morajo izpolniti dva cilja: (i) zagotoviti, da se bo med drugim dolg sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja verjetno zmanjševal ali ostal na preudarni ravni ter da se javnofinančni primanjkljaj srednjeročno zmanjša in ohranja pod referenčno vrednostjo 3 % BDP, ter (ii) zagotoviti izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, in obravnavati skupne prednostne naloge EU. V ta namen mora biti v vsakem načrtu predstavljena srednjeročna zaveza za pot gibanja očiščenih odhodkov ⁽⁴⁾, ki dejansko določa proračunsko omejitev v času trajanja načrta, ki zajema štiri- ali petletno obdobje (odvisno od trajanja rednega zakonodajnega obdobja v državi članici). Poleg tega bi bilo treba v načrtu pojasniti, kako bo država članica zagotovila izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo (vključno s tistimi, ki se nanašajo na postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, če je ustrezno), in kako bo država članica obravnavala skupne prednostne naloge Unije. Obdobje za fiskalno prilagoditev traja štiri leta in se lahko podaljša za največ tri leta, če se država članica zaveže, da bo izvedla sklop ustreznih reform in naložb, ki izpolnjujejo merila iz Uredbe (EU) 2024/1263.
- (3) Komisija mora po predložitvi načrta oceniti, ali načrt izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁽²⁾ Uredba Sveta (EU) 2024/1264 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj>).

⁽³⁾ Direktiva Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>).

⁽⁴⁾ Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2 Uredbe (EU) 2024/1263, tj. javnofinančni odhodki brez (i) odhodkov za obresti, (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

- (4) Svet mora nato na priporočilo Komisije sprejeti priporočilo, v katerem določi pot gibanja očiščenih odhodkov za zadevno državo članico in po potrebi potrdi sklop zavez v zvezi z reformami in naložbami, na katerih temelji podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve.

UGOTOVITVE V ZVEZI Z NACIONALNIM SREDNJEROČNIM FISKALNO-STRUKTURNIM NAČRTOM DANSKE

Postopek pred predložitvijo načrta

- (5) Danska je 20. septembra 2024 Svetu in Komisiji predložila nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt.

Postopek pred predložitvijo načrta

- (6) Danska je pred predložitvijo načrta zaprosila za tehnične informacije ⁽⁷⁾, ki jih je Komisija zagotovila 21. junija 2024 in objavila 20. septembra 2024 ⁽⁸⁾. Tehnične informacije določajo raven primarnega strukturnega salda v letu 2028, ki je potrebna za zagotovitev, da se primanjkljaj sektorja država srednjeročno ohrani na ravni pod 3 % BDP ter da se dolg sektorja država srednjeročno ohrani na ravni pod 60 % BDP, in sicer ob odsotnosti nadaljnjih proračunskih ukrepov po koncu štiriletnega prilagoditvenega obdobja. Srednjeročno obdobje je opredeljeno kot desetletno obdobje po koncu prilagoditvenega obdobja. Tehnične informacije so bile pripravljene in posredovane državi članici na podlagi dveh scenarijev: scenarija, ki vključuje skladnost z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj ⁽⁷⁾, v skladu s členom 9(3) Uredbe (EU) 2024/126, in scenarija brez tega zaščitnega ukrepa. Tehnične informacije za Dansko določajo, da bi moral primarni strukturni saldo, da bi bil skladen z veljavnimi fiskalnimi pravili v štiriletnem prilagoditvenem obdobju, ter na podlagi predpostavk Komisije, na katerih temeljijo predhodne smernice, posredovane junija 2024, ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028; scenarij brez zaščitnega ukrepa za odpornost na primanjkljaj) znašati vsaj -1,4 % BDP, kot je navedeno v spodnji tabeli. Za informacijo, če upoštevamo tudi zaščitni ukrep za odpornost na primanjkljaj, bi moral primarni strukturni saldo ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028) znašati vsaj -1,1 % BDP. Vendar zaščitni ukrep za odpornost na primanjkljaj ni zahteva za Dansko, ki je upravičena do tehničnih informacij.

Tabela 1: Tehnične informacije, ki jih je Komisija posredovala Dansk

Zadnje leto prilagoditvenega obdobja	2028
Najnižja vrednost primarnega strukturnega salda (v % BDP), scenarij brez zaščitnega ukrepa za odpornost na primanjkljaj	-1,4
Zgolj informativno: Najnižja vrednost primarnega strukturnega salda (v % BDP), scenarij z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj	-1,1

Vir: izračuni Komisije.

- (7) Danska je v septembru 2024 s Komisijo opravila tehnični dialog v skladu s členom 12 Uredbe (EU) 2024/1263. Dialog je bil osredotočen na pot gibanja očiščenih odhodkov, ki jo je predvidela Danska, in njene temeljne predpostavke (zlasti potencialno rast in proizvodno vrzel ter diskrecijske ukrepe, vključno z enkratnimi ukrepi), pa tudi na predvidene reforme in naložbe v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, ter na skupne prednostne naloge Unije na področju pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, socialne in gospodarske odpornosti, energetske varnosti ter izgradnje obrambnih zmogljivosti.

⁽⁷⁾ Predhodne smernice, posredovane državam članicam in Ekonomsko-finančnemu odboru, vključujejo tehnične informacije (i) brez podaljšanja prilagoditvenega obdobja ali z njegovim podaljšanjem (za štiriletno oziroma sedemletno obdobje) ter (ii) z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj in brez zaščitnega ukrepa. Vključujejo tudi glavne začetne pogoje in temeljne predpostavke, uporabljene v okviru Komisije za srednjeročne projekcije javnega dolga. Referenčna smer je bila izračunana na podlagi metodologije, opisane v poročilu o spremljanju vzdržnosti dolga za leto 2023, ki ga je pripravila Komisija (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_sl). Temelji na pomladanski napovedi Evropske komisije iz leta 2024 in njenem srednjeročnem podalšanju do leta 2033, medtem ko so dolgoročno rast BDP in stroški staranja prebivalstva v skladu s skupnim poročilom Komisije in Sveta o staranju prebivalstva za leto 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_sl).

⁽⁸⁾ https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#denmark.

⁽⁷⁾ Zaščitni ukrep za odpornost na primanjkljaj iz člena 8 Uredbe (EU) 2024/1263 določa, da letno izboljšanje primarnega strukturnega salda znaša 0,4 odstotne točke BDP (oziroma 0,25 odstotne točke BDP v primeru podaljšanja prilagoditvenega obdobja), dokler strukturni primanjkljaj ni nižji od 1,5 % BDP.

- (8) Glede na informacije, ki jih je Danska predložila v svojem načrtu, pred predložitvijo ni bilo postopka posvetovanja z ustreznimi nacionalnimi deležniki (vključno s socialnimi partnerji), kot je predvideno v členu 11(3) Uredbe (EU) 2024/1263, in sicer v skladu s prehodnimi določbami iz člena 36(1), točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263.
- (9) V načrtu je navedeno, da danski ekonomski sveti stalno spremljajo izpolnjevanje fiskalnih ciljev ter ocenjujejo vzdržnost fiskalne politike in ekonomske politike na splošno, čeprav niso navedene nobene podrobnosti o njihovem znatnem prispevku niti o tem, kako se je to prizadevanje uresničilo v načrtu.
- (10) Načrt je bil po predložitvi predstavljen nacionalnemu parlamentu.

Drugi povezani postopki

- (11) Svet je 21. oktobra 2024 na Dansko naslovil vrsto specifičnih priporočil v okviru evropskega semestra ⁽⁸⁾.

POVZETEK NAČRTA IN NJEGOVA OCENA S STRANI KOMISIJE

- (12) Komisija je v skladu s členom 16 Uredbe (EU) 2024/1263 načrt ocenila, kot sledi:

Kontekst: makroekonomski in fiskalni položaj ter obeti

- (13) Gospodarska aktivnost na Danskem se je v letu 2023 povečala za 2,5 % zaradi vpliva izvoza in zasebne potrošnje. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi gospodarstvo v letu 2024 zraslo za 2,4 %, in sicer zaradi neto izvoza ter zasebne in javne potrošnje. V letu 2025 naj bi se realni BDP povečal za 2,5 %, saj bodo zasebna in javna potrošnja ter naložbe pridobile dodaten zagon, povečanje zaloga pa bo pozitivno prispevalo k rasti. V letu 2026 naj bi se realni BDP povečal za 1,8 %, saj se bodo pozitivni trendi za zasebno potrošnjo in naložbe nadaljevali. V obdobju, ki ga zajema napoved (tj. 2024–2026), naj bi se rast potencialnega BDP na Danskem zmanjšala z 2,1 % na 1,7 %, in sicer zaradi zmanjšanja prispevka potencialnega dela, ki izhaja iz zmanjšanja števila zaposlenih oseb. Stopnja brezposelnosti je v letu 2023 znašala 5,1 % in naj bi glede na projekcije Komisije znašala 5,8 % v letu 2024 ⁽⁹⁾, 5,8 % v letu 2025 in 5,8 % v letu 2026. Inflacija (deflator BDP) naj bi se povečala z - 3,8 % v letu 2023 na 1,6 % v letu 2024 ter dosegla 2,2 % v letu 2025 in 1,9 % v letu 2026.
- (14) Kar zadeva javnofinančna gibanja, je presežek sektorja država Danske v letu 2023 znašal 3,3 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi v letu 2024 dosegel 2,3 % BDP in se v letu 2025 dodatno zmanjšal na 1,5 % ter, ob predpostavki nespremenjenih politik, v letu 2026 na 0,9 %. Jesenska napoved Komisije 2024 vključuje predlog proračuna Danske za leto 2025, ki ga je vlada avgusta 2024 predložila nacionalnemu parlamentu. Dolg sektorja država je konec leta 2023 znašal 33,6 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi se delež dolga konec leta 2024 zmanjšal na 31,0 % BDP. Konec leta 2025 naj bi se zmanjšal na 29,3 % BDP, konec leta 2026 pa na 28,3 %. Dokler zaveze glede politik iz srednjeročnih načrtov niso podprte z verodostojno napovedanimi in dovolj podrobno opredeljenimi konkretnimi ukrepi politike, se kot take ne upoštevajo v fiskalni napovedi Komisije.

Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne makroekonomske predpostavke v načrtu

- (15) Nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Danske zajema obdobje 2025–2028 in določa fiskalno prilagoditev v štiriletnem obdobju.
- (16) Načrt vključuje vse informacije, ki se zahtevajo v členu 13 Uredbe (EU) 2024/1263.
- (17) Načrt vsebuje zavezo glede poti gibanja očiščenih odhodkov, navedeno v tabeli 2, ki ustreza povprečni rasti očiščenih odhodkov v višini 4,4 % v letih 2025–2028. Tehnične informacije (ob predpostavki linearne prilagoditvene poti) so skladne s povprečno rastjo očiščenih odhodkov v višini 5,8 % v prilagoditvenem obdobju (2025–2028). Pot gibanja očiščenih odhodkov, h kateri se je Danska zavezala v načrtu, naj bi po poročanju ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028) privedla do primarnega strukturnega salda v višini 0,5 % ⁽¹⁰⁾ BDP. To je višje od

⁽⁸⁾ Priporočilo Sveta z dne 21. oktobra 2024 o ekonomski, proračunski in strukturni politiki ter politiki zaposlovanja Danske.

⁽⁹⁾ Povečanje stopnje brezposelnosti v letu 2024 je predvsem posledica spremenjene metodologije za raziskavo o delovni sili.

⁽¹⁰⁾ Ta številka ustreza primarnemu strukturnemu saldu, izračunanemu po skupno dogovorjeni metodologiji. Primarni strukturni saldo, o katerem je Danska poročala v načrtu, ni neposredno primerljiv s tehničnimi informacijami, saj temelji na različnih tehničnih in konceptualnih predpostavkah, kot je pojasnjeno v okviru 2.2 načrta.

najnižje ravni primarnega strukturnega salda v višini - 1,4 % BDP v letu 2028, ki jo je Komisija 21. junija 2024 posredovala v tehničnih informacijah⁽¹¹⁾. V načrtu se predpostavlja, da se bo rast potencialnega BDP povečala z 2,1 % v letu 2024 na 2,6 % v letu 2025, nato pa se bo v letu 2028 zmanjšala na 0,9 %. Poleg tega se v načrtu pričakuje, da se bo stopnja rasti deflatorja BDP v obdobju 2025–2028 povečevala na splošno za 2,1 % letno, nato pa se bo do leta 2028 približala 2,0 %.

Tabela 2: Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne predpostavke v načrtu Danske

	2024	2025	2026	2027	2028	Povprečje v obdobju veljavnosti načrta 2025–2028
Rast očiščenih odhodkov (letno, v %)	7,2	5,0	5,7	3,8	2,9	4,4
Rast očiščenih odhodkov (skupaj od izhodiščnega leta 2023, v %)	7,2	12,6	18,9	23,5	27,1	ni relevantno
Rast potencialnega BDP (v %)	2,1	2,6	1,2	1,3	0,9	1,5
Inflacija (rast deflatorja BDP) (v %)	2,0	1,7	2,6	2,0	2,0	2,1

Vir: srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Danske in izračuni Komisije.

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za dolg sektorja država

- (18) Če bi se uresničile pot gibanja očiščenih odhodkov, h kateri se je Danska zavezala v načrtu, in temeljne predpostavke, bi se dolg sektorja država v skladu z načrtom postopno povečal z 32,8 % BDP v letu 2024 na 35,6 % BDP ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028), kot je razvidno iz naslednje tabele. Po prilagoditvi naj bi se delež dolga v srednjeročnem obdobju (tj. do leta 2038) v skladu z načrtom postopoma še povečeval in leta 2038 dosegel 44,4 % BDP.

Tabela 3: Gibanje dolga in salda sektorja država v načrtu Danske

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Javni dolg (v % BDP)	33,6	32,8	31,4	32,7	33,9	35,6	44,4
Javnofinančni saldo (v % BDP)	3,3	1,9	1,0	0,4	0,3	- 0,1	- 0,8

Vir: srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Danske.

V skladu z načrtom bi torej dolg sektorja država srednjeročno ostal pod referenčno vrednost 60 % BDP iz Pogodbe. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zahtevo glede dolga iz člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

⁽¹¹⁾ V scenariju brez zaščitnega ukrepa za odpornost na primanjkljaj.

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za saldo sektorja država

- (19) Na podlagi poti gibanja očiščenih odhodkov in predpostavk iz načrta bi se presežek sektorja država v prilagoditvenem obdobju postopoma zmanjšal na 0,1 % BDP do leta 2028. V skladu z načrtom torej saldo sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja (2028) ne bi presegel referenčne vrednosti 3 % BDP. Poleg tega javnofinančni primanjkljaj v desetih letih po prilagoditvenem obdobju (tj. do leta 2038) ne bi presegel 3 % BDP. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zahtevo glede primanjkljaja iz člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Makroekonomske predpostavke v načrtu

- (20) Načrt temelji na sklopu predpostavk, ki se razlikujejo od predpostavk, ki jih je Komisija posredovala Danski 21. junija 2024. V načrtu so zlasti uporabljene različne predpostavke za osem spremenljivk, in sicer izhodiščni položaj (primarni strukturni saldo v letu 2024), rast potencialnega BDP, rast deflatorja BDP, rast realnega BDP, nominalna obrestna mera, fiskalni multiplikator, prilagoditev stanj in tokov ter enkratni ukrepi. Ocena teh razlik v predpostavkah je navedena v nadaljevanju. V nadaljevanju so navedene razlike v predpostavkah z najznatnejšim učinkom na povprečno rast očiščenih odhodkov, skupaj z oceno posameznih razlik, ki so obravnavane ločeno.

- V načrtu se predpostavlja, da bo primarni strukturni saldo v letu 2024 nižji od predpostavk Komisije. To prispeva k zmanjšanju zgornje meje odhodkov, tj. poti rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju iz načrta v primerjavi s predpostavkami Komisije. Manj ugodno predpostavko iz načrta je mogoče pojasniti z zanašanjem načrta na nacionalni koncept proizvodnih vrzeli, ki se razlikuje od skupno dogovorjene metodologije in pomeni višji ciklični prispevek. Medtem ko nacionalna ocena proizvodne vrzeli konceptualno odstopa od skupno dogovorjene metodologije, jo do neke mere potrjujejo druge ocene zaostrenih razmer na trgu dela in pritiskov na zmogljivost v gospodarstvu. Poleg tega nacionalna napoved iz avgusta 2024 temelji na novjših podatkih, ki so v skladu z jesensko napovedjo Evropske komisije 2024. Zato se šteje, da je ta strožja predpostavka ustrezno utemeljena.
- V načrtu se predpostavlja, da bo rast potencialnega BDP višja od predpostavk Komisije. To prispeva k višji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. To predpostavko v načrtu, ki je ugodnejša od predpostavk Komisije, je mogoče pojasniti z zanašanjem načrta na nacionalne ocene, ki se konceptualno razlikujejo od skupno dogovorjene metodologije. Načrt temelji na nacionalni oceni pozitivne proizvodne vrzeli v letu 2024, skupno dogovorjena metodologija pa kaže na negativno proizvodno vrzel. Da bi se dosegla odprava proizvodne vrzeli, je potencialna rast v prilagoditvenem obdobju v načrtu višja. Višje stopnje rasti potencialnega BDP v prilagoditvenem obdobju se izravnavajo z nižjimi stopnjami rasti potencialnega BDP na spodnjem koncu obdobja projekcij. Zato so danske ocene stabilnejše od ocen, ki izhajajo iz okvira Komisije za srednjeročne projekcije javnega dolga, medtem ko je kumulativna rast v obdobju projekcij še vedno nekoliko nižja od rezultatov navedene metodologije. Zato se v skladu s prehodnimi določbami za prve nacionalne srednjeročne fiskalno-strukturne načrte iz člena 36(1), točka (f), Uredbe (EU) 2024/1263 ta predpostavka šteje za ustrezno utemeljeno.
- V načrtu se predpostavlja, da bo rast deflatorja BDP nižja od predpostavk Komisije. To prispeva k nižji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Previdnejšo predpostavko v načrtu je mogoče pojasniti tako, da se je načrt zanašal na novejša podatke iz nacionalne napovedi iz avgusta 2024. Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.
- V načrtu se predpostavlja, da bodo prilagoditve stanj in tokov v povprečju višje od predpostavk Komisije. To prispeva k višji povprečni rasti deleža dolga v prilagoditvenem obdobju v načrtu in s tem k nižji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju kot v skladu s predpostavkami Komisije. Previdnejšo predpostavko v načrtu je mogoče pojasniti z državnimi posojili subjektom, ki oddajajo socialna stanovanja, razvrščenimi zunaj sektorja država, in uporabo novjših podatkov v skladu z nacionalno napovedjo iz avgusta 2024. Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.
- V načrtu se predpostavlja, da bodo enkratni ukrepi višji od predpostavk Komisije. To prispeva k višji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Ugodnejšo predpostavko v načrtu je mogoče pojasniti z uporabo podatkov o realizaciji v načrtu za vračilo preveč pobranega stanovanjskega davka. Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

Preostale razlike nimajo znatnega učinka na povprečno rast očiščenih odhodkov v primerjavi s predpostavkami Komisije. Skupaj prispevajo k nižji povprečni rasti očiščenih odhodkov v načrtu, kot izhaja iz tehničnih informacij. Na splošno gledano vse razlike v predpostavkah skupaj vodijo do povprečne rasti očiščenih odhodkov v načrtu, ki je v načrtu nižja od povprečne rasti očiščenih odhodkov, kot jo kažejo tehnične informacije. Poleg tega se Danska v svojem načrtu zavezuje k poti gibanja očiščenih odhodkov, ki je nižja od te zgornje meje. Komisija bo zgornjo oceno predpostavk iz načrta upoštevala pri prihodnjih ocenah skladnosti s potjo gibanja očiščenih odhodkov.

Fiskalna strategija načrta

- (21) V skladu z okvirno fiskalno strategijo v načrtu so zaveze glede očiščenih odhodkov skladne s povečanimi javnofinančnimi odhodki, zlasti s prednostno razvrstitvijo javnih storitev, usmerjenih v državljane, kar zagotavlja, da se financiranje prilagaja spremembam v demografski sestavi, vključno z vse večjim številom starejših. Danska namerava okrepiti obrambne zmogljivosti in zagotoviti, da bodo obrambni in varnostni odhodki znašali vsaj 2 % BDP. Poleg tega si vlada prizadeva zmanjšati dohodnino, kar bi privedlo do nižjih davčnih prihodkov, in sicer s postopnim uvajanjem reforme dohodnine od leta 2025 naprej. Opredelitev ukrepov politike, ki naj bi bili sprejeti, se potrdi ali prilagodi in količinsko opredeli v letnih proračunih. Proračun, ki ga je vlada predložila nacionalnemu parlamentu avgusta 2024 za leto 2025, določa ukrepe politike, s katerimi bo dosežena zaveza glede očiščenih odhodkov za leto 2025.

Reforme in predvidene naložbe v načrtu v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, ter za obravnavanje skupnih prednostnih nalog Unije

- (22) V načrtu so opisane namere politike v zvezi z reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo, in za obravnavanje skupnih prednostnih nalog EU. Načrt vključuje 91 ukrepov, od katerih jih 11 podpora prejme iz mehanizma za okrevanje in odpornost, pet pa se financira iz skladov kohezijske politike.
- (23) Kar zadeva skupno prednostno nalogo pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, vključno s podnebnimi cilji iz Uredbe (EU) 2021/1119, načrt vključuje dosleden sklop reform in naložb. Več kot 30 ukrepov prispeva k okoljskim ciljem. Ukrepi za blažitev podnebnih sprememb vključujejo zeleno davčno reformo industrije (vključeno v načrt za okrevanje in odpornost), povečanje davka na dizelsko gorivo ter reforme in naložbe v zajemanje in shranjevanje ogljika, da se okrepi regulativni okvir in poveča uporaba tehnologije (vključeno v načrt za okrevanje in odpornost). Načrt vključuje tudi ukrepe za razogljčenje prometa (specifično priporočilo za državo o prometu iz leta 2019), tako za cestni kot za letalski promet. Ukrepi za prehod na krožno gospodarstvo (specifični priporočili za državo iz let 2022 in 2023) vključujejo nov akcijski načrt za plastične odpadke, razširjeno odgovornost proizvajalca za embalažo in plastiko za enkratno uporabo. Ukrepi za preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja vključujejo reforme za povečanje ureditve biocidnih kemikalij, pesticidov in per- in polifluoroalkilnih snovi. Dopolnjujejo jih ukrepi za obravnavanje emisij iz kmetijstva (specifično priporočilo za državo o okoljski politiki in upravljanju virov iz leta 2024). Ti vključujejo dogovor o zeleni Danski, ki zajema davčno reformo za ekvivalente CO₂ v kmetijstvu ter naložbe v spremembo namembnosti zemljišč v naravne površine in izboljšanje kmetijskih praks (nekateri od teh so vključene v načrt za okrevanje in odpornost). Ti ukrepi skupaj s posodobljenim načrtom za morje prispevajo k varstvu in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov. Načrt vključuje devet ukrepov za podporo digitalnemu prehodu (specifična priporočila za državo o proračunskem okviru in fiskalnem upravljanju iz let 2020, 2021, 2022 in 2023). Ti vključujejo strategijo za digitalizacijo, ki zajema 61 pobud (vključene v načrt za okrevanje in odpornost), naložbe v digitalizacijo javnih storitev in razvoj naprednih tehnologij za javni sektor, podporo digitalni preobrazbi podjetij (nekateri so vključene v načrt za okrevanje in odpornost, druge pa so podprte s kohezijskimi skladi) ter naložbe za izboljšanje pokritosti s širokopasovnimi povezavami (vključene v načrt za okrevanje in odpornost).
- (24) Kar zadeva skupno prednostno nalogo socialne in gospodarske odpornosti, vključno z evropskim stebrom socialnih pravic, načrt vključuje več kot 40 pobud. Glavne prednostne naloge načrta na tem področju so krepitev danskih podjetij in zaposlovanja. Ukrepi za podporo podjetjem (specifično priporočilo za državo o raziskavah in inovacijah, izdano leta 2019) vključujejo veliko povečanje sredstev za podporo podjetjem, podjetniški sveženj in reforme za povečanje davčnih olajšav za raziskave in inovacije (vključene v načrt za okrevanje in odpornost). Načrt se močno osredotoča na politike za podporo zaposlovanju, vključno z reformo dohodnine, več spremembami sistema pomoči, s katerimi bo pravica do podpore za izobraževanje ob prejemanju nadomestila za brezposelnost v višini 110 % postala trajna, ter reformami za povečanje dostopa do mednarodne delovne sile. Načrt vključuje tudi vrsto pobud o enakih možnostih in dostopu do trga dela. Ukrepi na področju izobraževanja in usposabljanja (specifično

priporočilo za državo iz leta 2019) vključujejo reforme osnovnega in visokošolskega izobraževanja ter naložbe za izboljšanje poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter izobraževanja odraslih, zlasti za zeleni prehod (vključeno v načrt za okrevanje in odpornost) (specifično priporočilo za državo o znanjih in spretnostih iz leta 2023). Načrt vključuje vrsto pobud o poštenih delovnih pogojih, kot so reforme za izboljšanje delovnega okolja. Načrt vključuje vrsto pobud na področju socialne zaščite in vključevanja, in sicer reformo zakona o otrocih za povečanje pravic otrok, poenostavitev sistema nadomestil za čas bolezni in trajno podaljšanje izkaznice za socialno ogrožene od leta 2025. Kar zadeva zdravstveno varstvo (specifično priporočilo za državo iz leta 2020), načrt vključuje reformo lokalnega zdravstvenega sistema za boljšo porazdelitev zdravstvenega osebja in virov po vsej Danski, naložbe v psihiatrijo, nujno oskrbo in bolnišnično infrastrukturo. To dopolnjujeta reforma sektorja dolgotrajne oskrbe in usposabljanje osebja za invalide. Ukrepi v zvezi s stanovanji (specifični priporočili za državo iz let 2022 in 2023) vključujejo reformo stanovanjskega davka, ki je začela veljati leta 2024, in naložbe v socialna stanovanja.

- (25) Kar zadeva skupno prednostno nalogo energetske varnosti, načrt vključuje dosleden sklop ukrepov, ki se vsi odzivajo na specifični priporočili za državo o energiji iz obnovljivih virov, energetski infrastrukturi in omrežjih, naslovljeni na Dansko v letih 2022 in 2023. Ukrepi za povečanje razpoložljivosti in uporabe zelenega ogrevanja vključujejo naložbe za pospešitev uvajanja daljinskega ogrevanja in spodbude za gospodinjstva za prehod s plinskega ogrevanja na zeleno ogrevanje (vključene v načrt za okrevanje in odpornost). Kar zadeva nizkoogljična in trajnostna goriva, načrt vključuje naložbe za izgradnjo zmogljivosti elektrolizatorjev v višini 4–6 GW do leta 2030, naložbe v tehnologije Power-to-X, podprte s sredstvi REACT-EU in skladi za pravični prehod, ter dva pomembna projekta skupnega evropskega interesa na področju vodika. Ukrepi za povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov vključujejo reforme za pospešitev izdajanja dovoljenj prek nacionalne projektne skupine za energetske krizo (vključene v načrt za okrevanje in odpornost) ter naložbe za štirikratno povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov na kopnem do leta 2030, da bi se povečala proizvodnja vetrne energije na morju, vključno z dvema energetskima otokoma. Te ukrepe dopolnjujejo ukrepi za krepitev odpornosti elektroenergetskega sistema, kot sta širitev omrežja in posodobljeni okvir za podjetja v elektroenergetskem omrežju. Ukrepi za diverzifikacijo virov oskrbe, ki zajemajo zmanjšanje odvisnosti od fosilnih goriv iz držav zunaj Unije, vključujejo naložbe za začasno povečanje pridobivanja plina z danskih polj v Severnem morju in povečanje proizvodnje bioplina.
- (26) Kar zadeva skupno prednostno nalogo obrambnih zmogljivosti, načrt vključuje desetletni okvirni sporazum za dansko obrambo v obdobju 2024–2033, s katerim se obrambni izdatki v tem obdobju povečajo za 190 milijard DKK (kar ustreza povprečno 0,7 % BDP za leto 2023 na leto). Poleg tega je Danska Ukrajini med letoma 2023 in 2028 dodelila več kot 60 milijard DKK za vojaško podporo. Skupaj se pričakuje, da bo letna poraba za obrambo od leta 2023 do konca obdobja okvirnega sporazuma presegla 2 % BDP.
- (27) Načrt zagotavlja informacije o doslednosti in po potrebi dopolnjevanju s skladi kohezijske politike ter načrtom za okrevanje in odpornost Danske. V načrtu so na voljo informacije o več ukrepih, ki so vključeni v načrt za okrevanje in odpornost ter prispevajo k zelenemu in digitalnemu prehodu. Načrt navaja tudi ukrepe, ki se financirajo iz strukturnih skladov, in dodaja nekatere kontekstualne informacije o medsebojnem vplivu skladov kohezijske politike z nacionalnimi politikami, ki obravnavajo skupne prednostne naloge EU in specifična priporočila za državo.
- (28) Namen načrta je zadostiti potrebam Danske po javnih investicijah, povezanih s skupnimi prednostnimi nalogami EU. Kar zadeva pravičen zeleni in digitalni prehod, so naložbene potrebe Danske povezane z njeno zavezo, da bo do leta 2030 zmanjšala emisije toplogrednih plinov za 70 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990 in do leta 2045 dosegla podnebno nevtralnost. V načrtu so navedene tudi naložbene potrebe, povezane z umetno inteligenco, digitalnimi znanji in spretnostmi ter digitalizacijo podjetij. Kar zadeva socialno in gospodarsko odpornost, so potrebe po naložbah povezane s spreminjajočimi se demografskimi spremembami, povečanjem zaposlovanja in spretnosti ter zagotavljanjem javnih storitev na področju socialnega varstva. Potrebe po naložbah, povezane z energetske varnostjo, zadevajo postopno opuščanje plina, neodvisnost od ruskega plina in okvir za nove tehnologije, kot je Power-to-X. Na področju obrambe načrt vključuje povečanje izdatkov za obrambo na več kot 2 % BDP v skladu z zavezami Nata. Tabela o naložbenih potrebah dopolnjuje obsežen seznam ukrepov, ki obravnavajo skupne prednostne naloge.

Zaključek ocene Komisije

- (29) Na splošno Komisija meni, da načrt Danske izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

SPLOŠNI ZAKLJUČEK SVETA

- (30) Svet pozdravlja srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Danske in meni, da bi njegovo dosledno izvajanje prispevalo k zagotavljanju zdravih javnih financ in podpiranju vzdržnosti javnega dolga ter k trajnostni in vključujoči rasti.
- (31) Svet je seznanjen z oceno načrta, ki jo je pripravila Komisija. Vendar slednjo poziva, naj svojo oceno prihodnjih načrtov predstavi v dokumentu, ki bo ločen od njenih priporočil za priporočila Sveta.
- (32) Svet je seznanjen z oceno Komisije v zvezi s potjo gibanja očiščenih odhodkov in glavnimi makroekonomskimi predpostavkami v načrtu, tudi kar zadeva predhodne smernice Komisije, ter posledicami poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta za javnofinančni primanjkljaj in javni dolg. Obenem je seznanjen z oceno Komisije, da so makroekonomske in fiskalne predpostavke, ki se mestoma sicer razlikujejo od predpostavk Komisije, tudi zaradi upoštevanja posodobljenih makroekonomskih in fiskalnih podatkov, na splošno ustrezno utemeljene in podprte s trdnimi ekonomskimi argumenti. Seznanjen je tudi s splošno fiskalno strategijo načrta in tveganji za obete, ki bi lahko vplivala na uresničitev tako makroekonomskega scenarija in temeljnih predpostavk kot tudi poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta. Zlasti pozdravlja dejstvo, da so o načrtu potekale razprave v parlamentu. Hkrati ugotavlja, da so lahko zaradi geopolitičnih tveganj odhodki za obrambo pod pritiskom.
- (33) Svet pričakuje, da bo Danska pripravljena po potrebi prilagoditi svojo fiskalno strategijo, da bi zagotovila uresničitev svoje poti gibanja očiščenih odhodkov. Odločen je pozorno spremljati ekonomska in fiskalna gibanja, vključno s tistimi, na katerih temelji scenarij iz načrta.
- (34) Svet meni, da so potrebne nadaljnje razprave, da bi še pred naslednjim krogom fiskalnega nadzora dosegli skupni dogovor glede posledic skupnih stopenj rasti očiščenih odhodkov za letni nadzor.
- (35) Svet je seznanjen z opisom potreb in namer, ki ga je v zvezi z reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, pripravila Komisija, ter poudarja, kako pomembno je zagotoviti izvajanje teh reform in naložb. Na podlagi poročil, ki jih bo predložila Komisija, bo ocenil te reforme in naložbe ter spremljal njihovo izvajanje v okviru evropskega semestra.
- (36) Svet z zanimanjem pričakuje letna poročila Danske o napredku, ki bodo vsebovala zlasti informacije o napredku pri izvajanju poti gibanja očiščenih odhodkov, kot jo je določil Svet, ter o izvajanju širših reform in naložb v okviru evropskega semestra.
- (37) Svet bi moral v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2024/1263 Danski priporočiti pot gibanja očiščenih odhodkov, kot je določena v načrtu –

PRIPOROČA, da Danska:

1. zagotovi, da rast očiščenih odhodkov ne preseže najvišjih vrednosti, določenih v Prilogi I k temu priporočilu.

V Bruslju, 21. januarja 2025

Za Svet

predsednik

A. DOMAŃSKI

PRILOGA I

**Najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov
(letne in skupne stopnje rasti, nominalno)****Danska**

Leto		2025	2026	2027	2028
Stopnje rasti (v %)	letne	5,0	5,7	3,8	2,9
	skupne (*)	12,6	18,9	23,5	27,1

(*) Skupne stopnje rasti se izračunajo glede na izhodiščno leto 2023. Skupne stopnje rasti se uporabljajo pri letnem naknadnem spremljanju skladnosti v kontrolnem računu.